

Kjak

Gjald fyri valgreinar
Frá í dag av fer Sosialurin at taka pengar fyri valgreinar.
Prísurin fyri valgreinar er hálvur lýsingarprísur fyri svart/hvítar lýsingar.
Blaðstjórnin ger av, hvørjar greinar eru valgreinar.
Blaðstjórin

Avtalan millum løgmann og uttanríkisráðharran

Hvat hava løgmaður og danski uttanríkisráðharrin avtalað um makrelsamráðingar?

Eg undraðist stórliga, tá eg hoyrði tíðindini frá vitjanini hjá danska uttanríkisráðharranum, Lene Espersen, í Føroyum.

Tað er náttúrligt, at danski uttanríkisráðharrin og løgmaður umrøða aktuel mál, herundir makrelmálið, men talan eigur ikki at verða um annað enn umrøðu.

Tað var heilt týðuligt, at danski uttanríkisráðharrin gekk ørindir fyri donsk og ES seráhugamál í makrelmálinum, og hevði fingið til uppgávu, at trýsta føroyingar at undirskriva eina avtalu í heyst, ella sum tað ljóðaði í útvarpinum: “Skal helst loysast ella verið komið væl áleiðis, áðrenn Danmark yvirtekur formansskapin í ES 1. januar 2012”.

Serliga tíðindini í útvarpi-

num leygarkvøldið vóru órógvandi. Undir yvirskriftini: “Danski uttanríkisráðharrin, Lene Espersen og Kaj Leo Johannesen, løgmaður, hava lagt eina ætlan, hvussu Føroyar skal sleppa úr makrelósemjuni”, greiður danski uttanríkisráðharrin frá, hvussu hon og løgmaður hava **avtala**, hvussu “Danmark skal hjálpa Føroyum at koma burtúr makrelósemjuni”.

Danski uttanríkisráðharrin hevur í øllum førum eina greiða fatan av, at hon hevur gjørt eina avtalu við løgmannum, “hvussu gongdin í makrelmálinum skal verða næstu mánaðirnar”.

Løgmaður hevur kunnað meg um, at tíðindini í útvarpinum eru villeiðandi, tí hann hevur onga slíka

avtalu gjørt við danska uttanríkisráðharran, Lene Espersen. Hetta ljóðar sannlíkt, tí løgmaður hevur, móttvegis øðrum sambandsmonnum, tikið fult undir við føroyska kravinum og ásetingini av føroyskari makrelkvotu.

Løgmaður má tí beinan vegin avsannað tíðindini í útvarpinum leygarkvøldi, og rættleiða danska uttanríkisráðharran, Lene Espersen, so ongin, hvørki føroyingar ella Danmark og ES ivast í, hvør okkara støða er í makrelmálinum.

Hvørki danski uttanríkisráðharrin ella danski matvøruráðharrin hava nakað sum helst viðføroyskumakrelsamráðingarnar at gera, og mugu á ongan hátt dragast inn í samráðingarnar.

Danir hava, eins og

onnur ES-lond, síni serligu áhugamál at røkja í makrelmálinum, áhugamál, sum á ongan hátt samsvarað við føroyska kravið um størri kvotapart. Tí mugu danir fáa somu greiðu boð sum ES, at føroyingar fegnir vilja gera eina avtalu um makrelin, tá vit fáa okkara rættvísu kvotapart.

Tað tekur vanliga drúgvu tíð at fáa slíkar avtalur uppá pláss. Tað hava vit sæð bæði viðv. sildini og svartkjaftinum. Vit eru miðskeiðis í einari tilgongd, har vit við fiskiskapi og vísindaligum kanninum, skulu undirbyggja okkara krav, og tí hava vit ikki størri skund enn nakar annar, at gera eina nýggja makrelavtalu.

Tá danski uttanríkisráðharrin, vegna ES, loyvdi

sær at draga onnur mál inn í makrelsamráðingarnar, so sum møgulig handilstiltøk og samráðingar um nýggjan handilssáttmála, átti løgmaður at átala framferðina hjá ES. Samráðingar ímillum framkomin lond eiga ikki at fara fram undir háttanum, og hetta átti danski uttanríkisráðharrin greitt at fingi at vita frá løgmanni.

Samráðingar um nýggja handilsavtalu hava onki við makrelsamráðingarnar at gera, men tá danski uttanríkisráðharrin loyvir sær at tengja hesi málini saman, átti løgmaður at tikið hana uppá orðið, og kravt samráðingar um nýggja handilsavtalu beinan vegin. ES og Danmark vilja jú hava makrelmálið loyst í heyst.

Eg veit av góðum grundum

ikki hvat hevur gingið fyri seg á fundinum ímillum danska uttanríkisráðharran og løgmann, men tað er sera óheppið, um partarnir hava ymiska fatan av, hvat teir hava avtala á fundinum.

Hesum má greiða fáast á beinan vegin, tí er avtala gjørd um at danski uttanríkisráðharrin og danski matvøruráðharrin skulu “hjálpa” føroyingum at koma burtúr makrelósemjuni, fara vit fleiri ára-tíggju aftur í tíðina, tá danir tóku sær av øllum okkra samskifti við útheimin, eisini fiskivinnusamráðingum.

Er tað veruliga støðan, hava vit lorkað makrelmálið av hondum.

Sjurður Skaale

Til Hall Ellingsgaard

Hallur Ellingsgaard sigur í Dimmu í gjár, at tey, sum valdu meg á ting, ikki finga tað, tey valdu. »Sjurður Skaale orkaði ikki at bera frælsisskjöldurin longur«, sigur hann.

Eg skal hava »kapitulerað«, tí »royndin, at fáa Tjóðveldi at seta donsku grundlógina og heimastýrslógina oman fyri stjórnarskipanina miseydnadist«.

Kanska Hallur kundi greitt frá, nær og hvussu eg havi roynt at gjørt hetta. Tí eg kenni einki til tað.

Men eg kenni til, at uppskotið til føroyska grundlóg varð forkomið, so vit ikki hava annað formligt rættargrundarlag enn danska grundlóg og heimastýrslóg.

Og eg ivist í, um tey, sum forkomu uppskotinum, gjørdu tað, sum teirra veljarar ynsktu.

Levi Mørk
Javnaðarflokkurin

Vit skulu hava ein integratións politikk í Føroyum!

Vit hava í okkara landið sera nógvir útlendingar, ella ný- føroyingar, men tey hava tíverri ikki sama rætt til at læra um føroysk samfelagsviðurskipti, mentan og søgu, sum vit kenna aðrastaðni frá og vit hava ongan skipaðan politikk á økinum.

Eg fari í næstum, at leggja uppskot fram fyri Tórshavnar kommunu, um at útlendingar sum búgva og arbeiða í Tórshavnar kommunu, skulu fáa høvi at læra um føroysk viðurskipti t.e. mentan og søga .

Sum nú er ber til, at fáa undirvísing á Tórshavnar kvøld og ungdomsskúla í føroyskum fyri tilflytarar og tað er at frøast um.

Men her vantar skipan og greiður politikkur á økinum, bæði frá land og kommunu.

Men tað er ikki bara í Tórshavn, at vit hava nýføroyingar. Her eiga land og kommunur at skipað ein felags politikk fyri allar nýføroyingar og allar Føroyar.

Sum nú er, hava vit fleiri útlendingar sum búgva og arbeiða í Føroyum og serliga

her í høvuðsstaðnum, men teir hava ikki somu rættindum sum øll onnur.

Aðrastaðni rundan um okkum, hava bæði land og kommunur orða ein politikk um integratió. Men enn hava vit í Føroyum:

1. onga útlendingalóg
2. onga integratióslóg
3. onga integratiónsætlan
4. ongan politikk á økinum

Hetta er púra burturvið og má rættast uppá frá politiskari síðu. Vit hava øll

krav uppá líkarætt og somu rættindir í Føroyum.

Eg havi sjálvur arbeitt í fleiri ár hjá Danska Reyða Krossi, “asyl afdeling”, við skipaðum integratió. Men enn havi eg møtið millum 2 mentanir vóru/eru høgt raðfest.

Nú er finur møguleiki, at gera okkurt við hetta málið, soleiðis at øll eru líka stillaði her í Føroyum.

GG. Lat meg enda við at endurgeva hetta frá einari ritgerð hjá mær um integratió “ At føle sige udenfor er svært – at være udenfor er værre”